

Een hulphond als maatwerkvoorziening

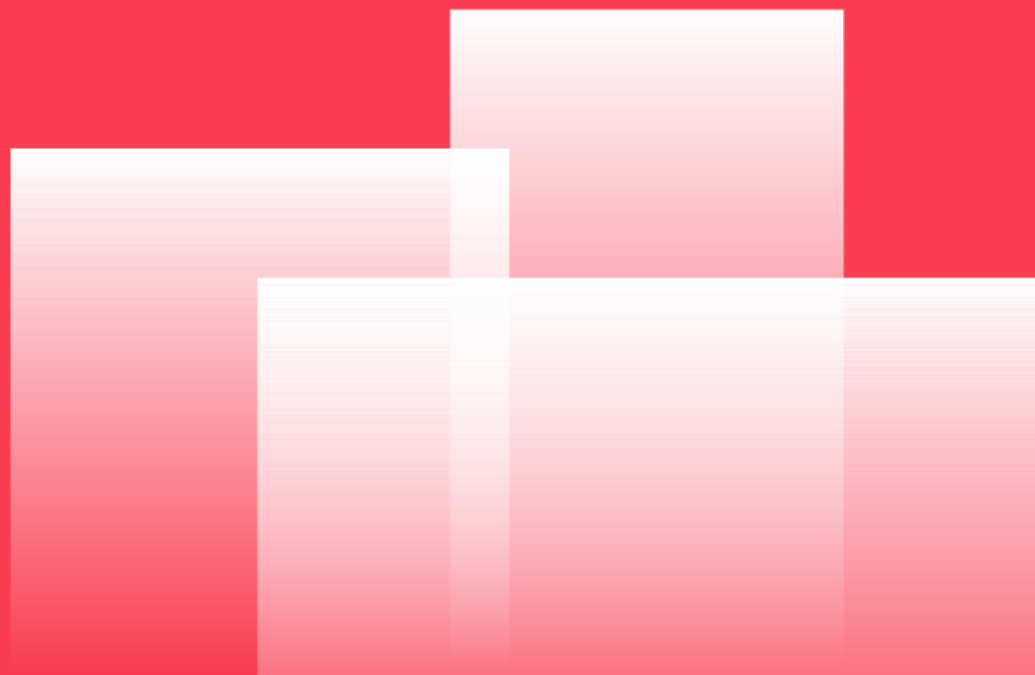
MAG DAT?



IPW'S EERSTE HULP BIJ MAATWERK

Wanneer kan ik dit toepassen?

Als behandeling iemand niet verder helpt, dan kan een hulphond voor sommige mensen de oplossing zijn. Dit kan gezien worden als maatwerkvoorziening. Met als doel zo lang mogelijk zelfstandig te wonen en participeren.



Voorbeelden uit onze praktijk

THIJS (8)

Thijs heeft ADHD en autisme. Hij woont bij zijn ouders, maar het is pittig met Thijs thuis. Hij heeft veel last van woedeaanvallen die steeds heftiger worden nu hij groter wordt. Behandelingen hebben niet geholpen. Thijs' ouders hebben een logeerindicatie voor hem, om zelf om het weekend even 'bij te tanken'. Ze zijn bang dat ze hem straks niet meer aankunnen. Dan zijn ze aangewezen op een beschermde woonvorm. Hun grootste angst, maar wel nodig als er niets verandert.

Ouders en Thijs denken dat een hulphond hen kan helpen. De laatste behandelaar en de gezinsondersteuning zijn ook enthousiast.

JESSE (11)

Jesse krijgt nu niet de juiste hulp voor zijn autisme en pleinvrees. Een opname dreigt. Specialist en hulpverleners zien heil in een hulphond. Zijn ouders grijpen graag iedere mogelijkheid aan om Jesse thuis op te laten groeien. De inzet van de hulphond blijkt een gouden zet. Binnen een week gaat Jesse op eigen initiatief naar buiten. Een maand later stapt hij een school binnen om zijn hond te laten zien. Een aanzienlijk verschil voor een jongen met autisme die straatvrees ontwikkelde.

Een opname is afgewend en Jesse heeft eindelijk de ondersteuning die hij nodig heeft.

SILVIA (30)

Silvia heeft anorexia en is uitbehandeld. Ze krijgt 10 uur per week ambulante begeleiding. Maar dit heeft eigenlijk geen effect. Ze is afgelopen jaar weer in het ziekenhuis opgenomen vanwege ondervoeding. Silvia denkt dat een hulphond haar kan helpen. Ook haar begeleiders denken dat, net zoals haar oud-behandelaar.

KIM (17)

Kim kampt al jaren met anorexia. Ze heeft al heel wat behandelingen gehad, maar tot op heden hebben die haar niet verder geholpen. Verandert er niets, dan ziet Kim het leven niet meer zitten. Een hulphond, daar heeft ze wel vertrouwen in. Net zoals haar ouders en behandelaar.

JEANNE (28)

Jeanne heeft last van herbelevingen en dissociaties, waardoor ze zichzelf beschadigt. Door de hulphond is zij meer in het hier en nu. Haar hond troost haar als ze verdrietig of onrustig is. Bij paniekaanvallen of wanneer de angst toeslaat, kalmeert de hond haar.

Ook durft Jeanne weer naar buiten te gaan, ondanks haar agrofobie. Ze voelt zich een stuk veiliger in het bijzijn van de haar hond. Ook ervaart ze minder herbelevingen. De ernst van de herbeleving neemt nog niet af. De ondersteuning die na afloop nodig is wel. 'Voor de komst van de hulphond bespraken we de levenseindekliniek, nu maak ik plannen, heb ik ideeën en sta ik midden in het leven', aldus Jeanne.

Kan dat?

Legitimering van de praktijkvoorbeelden

IPW

Onderstaande jurisprudentie en wetsartikelen hebben gemeenten de ruimte geboden om de hulphond toe te kennen.

Jurisprudentie



De gemeente is niet verplicht een hulphond te faciliteren, maar heeft wel de mogelijkheid daartoe. Zo heeft de Centrale Raad van Beroep in 2018 gesteld.

Jurisprudentie



Een waardevolle toevoeging hierop is de uitspraak van de Rechtbank Amsterdam in 2019 waarin zij stellen dat een gemeente een inwoner de voorziening van een hulphond niet categorisch en zonder gedegen onderzoek kan onthouden.

Wmo



Memorie van toelichting: 'Gemeenten worden met dit wetsvoorstel verantwoordelijk voor het ondersteunen van de zelfredzaamheid en participatie van mensen met een beperking, chronische psychische of psychosociale problemen: die ondersteuning moet erop gericht zijn dat mensen zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kunnen blijven.'



Arikel 1.2, lid 1: 'Een ingezetene van Nederland komt overeenkomstig de bepalingen van deze wet in aanmerking voor een maatwerkvoorziening, bestaande uit (...) door het college van de gemeente waarvan hij ingezetene is, te verstrekken ondersteuning van zijn zelfredzaamheid en participatie, voor zover hij in verband met een beperking; chronische psychische of psychosociale problemen niet op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk voldoende zelfredzaam is of in staat is tot participatie.'

Wmo

- Artikel 2.3.5. lid 3: Het college beslist tot verstrekking van een maatwerkvoorziening ter compensatie van de beperkingen in de zelfredzaamheid of participatie die de cliënt ondervindt, voor zover de cliënt deze beperkingen naar het oordeel van het college niet op eigen kracht, met een algemeen gebruikelijke voorziening, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk dan wel met gebruikmaking van algemene voorzieningen kan verminderen of wegnemen. De maatwerkvoorziening levert, rekening houdend met de uitkomsten van het in artikel 2.3.2 bedoelde onderzoek, een passende bijdrage aan het realiseren van een situatie

waarin de cliënt in staat wordt gesteld tot zelfredzaamheid of participatie en zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kan blijven.

Jeugdwet

- Artikel 2.3, lid 3: 'Indien een jeugdige die de leeftijd van achttien jaar nog niet heeft bereikt, aangewezen is op permanent toezicht en die jeugdhulp als bedoeld in artikel 1.1, onder 2° of 3°, °, of verpleging als bedoeld bij of krachtens artikel 11 van de Zorgverzekeringswet ontvangt, treft het college indien naar zijn oordeel noodzakelijk, voorzieningen die de ouders in staat stellen hun rol als verzorgers en opvoeders te blijven vervullen.'

Welk geld besparen we?

Kosten hulphond: €15.000 - €20.000

Eenmalige investering, looptijd 10 jaar (daarna gaat de hond met pensioen)

Besparing één jaar na aanschaf:

Jesse | Residentiële opvangplaats jeugd: €65.000

Thijs | logeren €5.670, twee dagdelen jeugdopvang: €5.720

Silvia | 5 uur begeleiding per week: €20.800, ziekenhuisopname: €4.950

Kim | Behandeling in kliniek: €19.420

Jeanne | Beschermd Wonen plek: €36.500

Wat levert het op voor de inwoner?

- > 'Een hond is er 24/7. Hij signaleert het als ik een te lage suiker heb, als ik te veel in mijn hoofd zit, wekt me uit een nachtmerrie. Dat gaat super. Hij gaat dan zitten, krabben, likken...'
- > 'Ik durfde niet meer met het openbaar vervoer. Ik durf dat nu wel.'
- > 'De nachtmerries van Jesse zijn gestopt, wat hem minder prikkelbaar maakt. Betere afwisseling in belasting en rust in het gezin.'
- > 'Mijn medicatie is afgebouwd.'
- > 'Ik heb geen herbelevingen meer. Soms een paniekaanval, maar niet meer zo diep. Dus ik heb ook geen crisishulpverlening meer nodig.'
- > 'Ik zie het leven weer zitten.'
- > 'We hebben weer vertrouwen in de toekomst.'
- > 'Er is geen naschoolse dagopvang meer nodig.'

Aandachtspunten

- > Betrek begeleiders en behandelaren. Vindt iedereen het kansrijk?
- > De grootste kosten zitten in de training. Kies een goed trainingsbureau. Let daarbij op de volgende punten:
 - Als ze een degelijke intake doen met inschatting op of iemand in staat is voor de hond te zorgen en of de omgeving waarin de hond komt te leven geschikt is, inclusief contact leggen met behandelaar om slagingskans te bespreken.
 - Als ze eerste jaren intensief contact aanbieden en daarna jaarlijkse check.
 - Certificaat van Assistancedogs International.
- > Maak afspraken over de verzorging van de hond.

DILEMMA'S

HEEFT HET EEN AANZUIGENDE WERKING?

Voor: als het goed werkt is dat toch geen probleem?

Tegen: ja, en dat wordt te duur voor alleen de gemeente.

Discussie: het verstrekken van een hond is vooralsnog altijd maatwerk. Zolang dat voldoende op maat gemotiveerd is ontstaat er nooit een precedent om iedereen die vraagt om een assistentiehond ook een hond te moeten verstrekken.

TO DO: probeer een beetje te houden van een eventuele aanzuigende werking. Mensen melden zich echt niet voor niets met een vraag naar alternatieve zorg. Gebruik dat om te ontdekken wat ze nodig hebben.

DILEMMA'S

BELANGEN HONDENTRAINING-INDUSTRIE

Voor: deze mevrouw/meneer heeft echt een hond nodig.

Tegen: hondentrainers hebben een groot belang en wakkeren de vraag aan.

Discussie: dit is een beetje een raar dilemma maar hij popt wel geregeld op in discussies rond honden. Bij

het vaststellen van een maatwerkvoorziening zou dit vraagstuk eigenlijk geen rol mogen spelen. Je kijkt dan naar passendheid voor het individu. Grotere belangen moeten daar geen rol in spelen. Bovendien spelen er binnen de reguliere hulp en zorg even goed grote belangen.

TO DO: dit soort dilemma's blijven spelen zolang er geen beleid of richtlijn komt over of en hoe honden te verstrekken. Ook is de ontwikkeling van de markt niet te sturen zolang er geen beleid wordt gemaakt.

DILEMMA'S

WE KUNNEN NIET GOED BEOORDELEN WAT PASSEND IS

Voor: dat kan prima als je laat zien wat allemaal niet gewerkt heeft.

Tegen: er is onvoldoende kennis om goed in te schatten hoe een hond gaat werken.

Discussie: het verstrekken van een hond voelt nog vaak als een soort gok: gaat het werken of niet? Dat voelt niet prettig, je wilt met zo groot mogelijke zekerheid kunnen zeggen of iets gaat werken. Daarom helpt het dat er steeds meer kennis beschikbaar komt. Ook helpt het om het af te zetten tegen alle andere zorg die niet geholpen heeft. Dat maakt het paradoxaal genoeg iets makkelijker om iets te vertrekken dat mogelijk ook niet werkt.

TO DO: de ontwikkeling van kennis stimuleren. Zorg samen met alle partijen dat je niet alleen af en toe een hond als maatwerkvoorziening verstrekt, maar bundel krachten om hier de werkzaamheid van te blijven onderzoeken.

NU JIJ.

HET INSTITUUT VOOR
PUBLIEKE WAARDEN

PUBLIEKEWAARDEN.NL